

Sygn. akt VIII Gz 59/22

POSTANOWIENIE

Dnia 18 maja 2022r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący : sędzia Wojciech Wołoszyk

Sędziowie : Artur Fornal

Sylwia Durczak-Żochowska

po rozpoznaniu w dniu 18 maja 2022 r. w Bydgoszczy na posiedzeniu niejawnym

sprawy upadłościowej K. U. , nie prowadzącej działalności gospodarczej

w przedmiocie ustalenia planu spłaty wierzycieli albo umorzenia zobowiązań bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub warunkowego umorzenia zobowiązań bez ustalenia planu spłaty wierzycieli

na skutek zażalenia wierzyciela (...) w G. od postanowienia Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 16 lutego 2022 r. , sygn. akt XV GUp 578/20

postanawia:

oddalić zażalenie.

Artur Fornal Wojciech Wołoszyk Sylwia Durczak-Żochowska

Sygn. akt VIII Gz 59/22

UZASADNIENIE

Syndyk masy upadłości złożył do akt sprawy projekt planu spłaty wierzycieli wraz z uzasadnieniem dotyczący m. in. upadłej K. U.. Syndyk zaproponował plan spłaty w wysokości 250 zł miesięcznie przez 36 miesięcy. Upadła wyraziła zgodę na projekt planu spłaty. (...) sprzeciwił się projektowi planu spłat, wskazując jednocześnie że upadła przyczyniła się do swojej niewypłacalności lub co najmniej istotnie zwiększyła jej stopień wskutek rażącego niedbalstwa. Wierzyciel Miasto B. - Powiatowy Urząd Pracy w B. wnosił o ustalenie planu spłat w ten sposób, by zobowiązać upadłą do spłaty w większym stopniu niż zakłada to projekt planu spłaty, na okres 36 miesięcy. (...) wnosił o ustanowienie wyższych rat niż zakładane przez projekt, wierzyciel (...) nie wyraził zgody na zaproponowany projekt, wnosił o ustalenie planu na poziomie 800 zł miesięcznie na maksymalny okres. Upadli pismem z dnia 11 lutego 2022 r. wnieśli o umorzenie zobowiązań z uwagi na zmianę sytuacji życiowej związanej z chorobą upadłego.

Sąd Rejonowy ustalił, iż postanowieniem z dnia 20 listopada 2020 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy ogłosił upadłość K. U. (numer PESEL (...)) i Z. U. (numer PESEL (...)) nieprowadzących działalności gospodarczej. Upadła ma 63 lata i prowadzi gospodarstwo domowe razem z mężem , obecnie jeszcze z synem i synową, zamieszkując w Ż.. Dłużniczka posiada wykształcenie średnie, pobiera emeryturę w wysokości około 1968,26 zł netto. Dłużniczka od 20 lat choruje na niedoczynność tarczycy i jest po usunięciu części tarczycy z powodu guzków. Cierpi także na bezdech senny w formie ciężkiej postaci. U dłużniczki prowadzona jest diagnostyka neurologiczna. Upadła prowadziła działalność gospodarczą w formie biura podróży, jednak z powodu pandemii nie miała możliwości bieżącej sprzedaży usług. W swoim oświadczeniu upadła określiła wydatki w gospodarstwie domowym na jedną osobę, w sposób następujący: 400 zł czynsz, 46,12 zł telefon i Internet, koszt dojazdów 43 zł, koszt zakupu żywności - 595 zł, koszt zakupu

lekarstw - 110 zł, koszt zakupu środków czystości 170 zł, koszt zakupu odzieży i obuwia 42 zł. Sytuacja życiowa upadłych diametralnie pogorszyła się w grudniu 2021 r. Upadły z powodu zakażenia SARS CoV-2 trafił do szpitala i poddawany był tlenoterapii. Przebywał w szpitalu od 15 grudnia 2021 r. do 23 grudnia 2021 r. z powodu ostrej niewydolności oddechowej. Upadły przestał chodzić, nie trzyma moczu, w dalszym ciągu utrzymuje się u niego stan zapalny. Mężczyzna wymaga opieki przez całą dobę. Potrzebuje opiekunki, rehabilitanta, masaży. Wszystko to może generować koszty w wysokości 1000 zł miesięcznie. Z karty informacyjnej leczenia szpitalnego wynika, że upadły był hospitalizowany także w dniach 13 stycznia 2022 r. - 9 lutego 2022 r. Zasadnicze rozpoznanie brzmiało: zakażenie układu moczowego o etiologii K. pneumoniae, rozpoznania współistniejące: niedowład kończyn dolnych, przebyte zapalenie płuc w przebiegu zakażenia wirusem Sars CoV-2 z niewydolnością oddechową, odwodnienie i hiponatremia, samoistne (pierwotne) nadciśnienie, stan po udarze niedokrwiennym lewej półkuli mózgu (2012 r.), stan po przemijającym niedokrwiennym mózgu w 2009 r., padaczka, miażdżycy uogólniona, głównie naczyń mózgu, zwężenie pnia trzewnego, przewlekły zespół wieńcowy, hiperlipidemia, zaburzenie depresyjne i lękowe mieszane, organiczne zaburzenia nastroju (afektywne), wielopoziomowa dyskopatia kręgosłupa w odcinkach szyjnym, piersiowym lędźwiowym, polipy okrężnicy, uchyłek esicy. Proces zadłużania się upadłych został zainicjowany wskutek załamania rynku usług turystycznych spowodowanego pandemią SARS CoV - 2. K. U. prowadziła biuro podróży. Brak przez trzy miesiące możliwości realizowania krajowych i zagranicznych imprez turystycznych zarówno tych zaplanowanych wcześniej, jak i bieżących, doprowadziły do jej niewypłacalności.

W toku postępowania syndykowi wobec upadłych zgłosili swoje wierzytelności: (...) - kat. II 645,75 zł (wobec obojga upadłych), (...) w kategorii II w kwocie 98356,22 zł, w kategorii III w kwocie 2576,13 zł (wobec upadłego), (...) w kategorii II w kwocie 113680,85 zł, w kategorii III w kwocie 327,83 zł (wobec upadłego), (...) w kategorii II w kwocie 102312,01 zł, w kategorii III w kwocie 114,37 zł (wobec upadłego), (...) w kategorii II 645,75 zł (wobec obojga upadłych), (...) w kategorii II w kwocie 98356,32 zł, w kategorii III w kwocie 2576,13 zł (wobec upadłej), (...) w kategorii II kwota 113680,85 zł, w kategorii III kwota 327,83 zł (wobec upadłej), (...) w kategorii II w kwocie 86094,26 zł, w kategorii III w kwocie 3248,17 zł (wobec upadłej), (...) w kategorii II w kwocie 50213,21 zł, w kategorii III w kwocie 28,39 zł (wobec upadłej), Miasto B. - Powiatowy Urząd Pracy w B. w kategorii II w kwocie 5000 zł, w kategorii II kwota 255,57 zł, w kategorii III kwota 3,45 zł (wobec upadłej), (...) w kategorii II kwota 102312,01 zł, w kategorii III kwota 114,37 zł (wobec upadłej), (...) w kategorii II w kwocie 8955,81 zł, w kategorii III kwota 39,93 zł (wobec upadłej), (...) w kategorii II kwota 455,20 zł, w kategorii III kwota 13,50 zł (wobec upadłej). Wobec K. U. uznane zostały wierzytelności w następujących kwotach i kategoriach: (...) w kategorii II w kwocie 645,75 zł, (...) w kategorii II w kwocie 348344,54 zł, w kategorii III w kwocie 6180,52 zł, Miasta B. - Powiatowego Urzędu Pracy w B. w kategorii II w kwocie 5000 zł, w kategorii III w kwocie 11,83 zł, (...) w kategorii II w kwocie 255,57 zł, w kategorii III w kwocie 3,45 zł, (...) w kategorii II w kwocie 102312,01 zł, w kategorii III w kwocie 114,37 zł, (...) w kategorii II w kwocie 8955,81 zł, w kategorii III w kwocie 39,93 zł, (...) w kategorii II w kwocie 455,20 zł, w kategorii III w kwocie 13,50 zł. (dowód: projekt planu spłaty upadłej - k. 65-69)

Sąd Rejonowy zważył, iż stosownie do art. 491¹⁶ ust. 1 ustawy Prawo upadłościowe, zwanej dalej w skrócie p.u., Sąd umarza zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, jeśli osobista sytuacja upadłego w oczywisty sposób wskazuje, że jest on trwale niezdolny do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli. Na gruncie niniejszej sprawy Sąd nie dopatrył się przesłanek trwałego braku zdolności upadłych K. i Z. U. do realizowania planu spłaty wierzycieli. Upadli obecnie znajdują się w istotnie trudnym położeniu z uwagi na bardzo poważną chorobę upadłego, gdzie jest on niezdolny nawet do poruszania się, zmaga się z silnym stanem zapalnym. Nie można jednak w sposób jednoznaczny przesądzić, że niezdolność upadłych do realizacji planu spłaty utrzyma się na stałe i stan ten nie ulegnie zmianie. Ustawodawca w przepisach ustawy Prawo upadłościowe obowiązujących od dnia 24 marca 2020 r. przewidział instytucję warunkowego umorzenia zobowiązań, która pozwala na umorzenie zobowiązań bez ustalenia planu spłaty, jeżeli niezdolność do realizacji planu spłaty nie ma charakteru trwałego, tak jak ma to miejsce w przypadku upadłych. Warunkowe umorzenie zobowiązań zostało przewidziane w art. 491¹⁶ ust. 2a p.u., zgodnie z którym jeżeli niezdolność do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli wynikająca z osobistej sytuacji upadłego nie ma charakteru trwałego, sąd umarza zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli pod warunkiem, że w terminie pięciu lat od dnia uprawomocnienia się

postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli upadły ani żaden z wierzycieli nie złożył wniosku o ustalenie planu spłaty wierzycieli, na skutek którego sąd, uznając, że ustała niezdolność upadłego do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli, uchylił postanowienie o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli i ustalił plan spłaty wierzycieli. Przepis art. 491²¹ ust. 2 stosuje się. Nie podlegają zatem umorzeniu zobowiązania o charakterze alimentacyjnym, zobowiązania wynikające z rent z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci, zobowiązania do zapłaty orzeczonych przez sąd kar grzywny, a także do wykonania obowiązku naprawienia szkody oraz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, zobowiązania do zapłaty nawiazki lub świadczenia pieniężnego orzeczonych przez sąd jako środek karny lub środek związany z poddaniem sprawcy próbie, jak również zobowiązania do naprawienia szkody wynikającej z przestępstwa lub wykroczenia stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem oraz zobowiązania, których upadły umyślnie nie ujawnił, jeżeli wierzyciel nie brał udziału w postępowaniu.

Zgodnie z ust. 2b art. 491¹⁶ wspomnianego przepisu na wniosek upadłego lub wierzyciela, o którym mowa w ust. 2a, sąd może uchylić postanowienie o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli i ustalić plan spłaty wierzycieli również po upływie pięciu lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli.

W ocenie Sądu obecna sytuacja upadłych w istocie uniemożliwia im realizację planu spłaty, nie sposób jednak przewidzieć czy sytuacja ta nie ulegnie zmianie na przestrzeni kolejnych miesięcy, choćby poprzez poprawę stanu zdrowia upadłego. Obecnie upadli będą posiadać znacznie zwiększone wydatki w związku z kosztami leczenia i rehabilitacji upadłego. Upadły jest osobą leżącą, zmagającą się z bardzo poważnymi problemami. Należy podkreślić, że są to problemy zdrowotne znajdujące pełne odzwierciedlenie w dokumentacji medycznej.

Ustawodawca przy warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego przewidział również pewne ograniczenia w zakresie czynności prawnych dotyczących jego majątku. W myśl bowiem art. 491¹⁶ ust. 2c-2d p.u. w okresie pięciu lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli upadły nie może dokonywać czynności prawnych, dotyczących jego majątku, które mogłyby pogorszyć jego sytuację majątkową. W szczególnie uzasadnionych przypadkach sąd, na wniosek upadłego, może wyrazić zgodę na dokonanie czynności prawnej, o której mowa w ust. 2c, albo zatwierdzić jej dokonanie.

Ustawodawca przy warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego przewiduje także określone obowiązki dłużnika określone w art. 491¹⁶ ust. 2e p.u. Przepis ten stanowi, że w okresie, o którym mowa w ust. 2c (pięć lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli), upadły jest obowiązany składać sądowi corocznie, do końca kwietnia, sprawozdanie ze swojej sytuacji majątkowej i zawodowej za poprzedni rok kalendarzowy, w którym wykazuje osiągnięte przychody oraz nabyte składniki majątkowe o wartości przekraczającej przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku za ostatni kwartał okresu sprawozdawczego, ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, jak również swoje możliwości zarobkowe, wydatki potrzebne na swoje utrzymanie i osób pozostających na jego utrzymaniu, w tym potrzeby mieszkaniowe. Do sprawozdania upadły dołącza kopię złożonego rocznego zeznania podatkowego.

Sąd obligatoryjnie uchylił postanowienie o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, gdy w okresie, o którym mowa w ust. 2c, upadły:

- 1) nie złożył w terminie sprawozdania, o którym mowa w ust. 2e,
- 2) w sprawozdaniu, o którym mowa w ust. 2e, podał nieprawdziwe informacje, w szczególności zataił osiągnięte przychody lub nabyte składniki majątkowe,
- 3) dokonał czynności prawnej, o której mowa w ust. 2c, bez uzyskania zgody sądu albo czynność ta nie została przez sąd zatwierdzona,

4) ukrywał majątek lub czynność prawna upadłego została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli

- chyba że uchybienie obowiązkom jest nieznaczne lub zaniechanie uchylenia postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi, (art. 491 ust. 2g p.u.)

Istotne jest, że w razie uchylenia postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli zobowiązania upadłego nie podlegają umorzeniu, o czym stanowi art. 491¹⁶ ust. 2h p.u. Jeżeli jednak upadły ani żaden z wierzycieli nie złoży wniosku, o którym mowa w ust. 2a, zobowiązania upadłego ulegają umorzeniu z upływem pięciu lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli. Na wniosek upadłego lub wierzyciela sąd wydaje postanowienie stwierdzające umorzenie zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli. W postanowieniu sąd wskazuje datę umorzenia zobowiązań upadłego, (art. 491 ust. 2i p.u.).

Po przeanalizowaniu stanu faktycznego niniejszej sprawy należy wskazać, że bez wątpliwości w sytuacji życiowej upadłych należy upatrywać przesłanek do zastosowania warunkowego umorzenia zobowiązań. Stan zdrowia upadłego i konieczność sprawowania nad nim opieki przez upadłą, a także zaawansowany wiek obojga powoduje, że nie są oni w stanie realizować w chwili obecnej planu spłaty wierzycieli w najmniejszym nawet wymiarze. Niemniej jednak należy podkreślić, że jest to sytuacja dotycząca stanu na dzień orzekania. Nie sposób przewidzieć czy sytuacja ta nie ulegnie zmianie w ciągu kolejnych miesięcy czy lat i wówczas to rolą wierzycieli czy nawet samych upadłych powinno być wystąpienie z wnioskiem o ustalenie planu spłat. Instytucja warunkowego umorzenia zobowiązań została przewidziana w ocenie Sądu właśnie dla tego rodzaju sytuacji, kiedy na dzień orzekania nie sposób przewidzieć, jak dalej potoczy się życie upadłych i czy odzyskają oni możliwości realizowania spłat na rzecz swoich wierzycieli. Na chwilę obecną upadli takich możliwości nie mają i nie sposób kontestować tego, że ich sytuacja związana ze stanem zdrowia upadłego jest wręcz bardzo trudna.

Sąd zbadał również przesłanki obligatoryjnego wydania postanowienia o odmowie warunkowego umorzenia zobowiązań bez ustalenia planu spłaty przewidziane w art. 491^{14a} ust. 1 p.u., który stanowi, że Sąd wydaje postanowienie o odmowie ustalenia planu spłaty wierzycieli albo umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub warunkowego umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, jeżeli:

1) upadły doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień w sposób celowy, w szczególności przez trwonienie części składowych majątku oraz celowe nieregulowanie wymagalnych zobowiązań,

2) w okresie dziesięciu lat przed dniem zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości w stosunku do upadłego prowadzono postępowanie upadłościowe, w którym umorzono całość lub część jego zobowiązań

- chyba że ustalenie planu spłaty wierzycieli lub umorzenie zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli lub warunkowe umorzenie zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi.

Powstanie stanu niewypłacalności upadłych było spowodowane okolicznościami od nich niezależnymi, a spowodowane stanem pandemii, który uniemożliwił upadłej prowadzenie działalności w formie biura podróży, co doprowadziło do niewypłacalności małżonków. Druga z przesłanek obligatoryjnej odmowy w tym zakresie także nie zachodzi. W stosunku do upadłych nie prowadzono postępowania upadłościowego.

W związku z powyższym Sąd Rejonowy warunkowo umorzył zobowiązania upadłych na podstawie art. 491¹⁶ ust. 2a p.u.

Na postanowienie w zakresie warunkowego umorzenia zobowiązań upadłej K. U. zażalenie złożył wierzyciel (...) zarzucając :

1. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c., co miało istotny wpływ na wydanie błędnego postanowienia poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego zebranego w sprawie, sprzeczną z zasadami logiki oraz doświadczenia życiowego i ustalenie, iż wobec otrzymywanych świadczeń upadła nie jest w stanie spłacać wierzycieli żadną kwotą,
2. naruszenie art. 491¹⁵ ust. 1 pkt 3) w zw. z art. 491¹⁵ ust. 1a ustawy prawo upadłościowe poprzez brak ustalenia, czy upadła doprowadziła do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększyła jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa,
3. art. 491¹⁵ ust. 4 p.u. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego w zakresie, konieczności utrzymania upadłej, w tym jej potrzeb mieszkaniowych, wysokości niezaspokojonych wierzytelności i realność ich zaspokojenia w przyszłości,
4. naruszenie art. 491¹⁶ ust. 1 ustawy prawo upadłościowe poprzez jego zastosowanie w sytuacji, gdy okoliczności ujawnione w toku postępowania przeczyły takiej możliwości oraz popełnienie błędu w ustaleniach faktycznych poprzez ustalenie, że sytuacja osobista oraz zdolności finansowe upadłej uniemożliwiają dokonywanie spłat na rzecz wierzyciela;

Wierzyciel wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez określenie, że okres, w którym upadła będzie obowiązana spłacać zobowiązania określić na 36 miesiące począwszy od miesiąca następnego po uprawomocnieniu się niniejszego postanowienia upadła będzie zobowiązana do zapłaty na rzecz (...) kwoty 468,70zł, w tym - pierwsza rata w wysokości 13,35 zł , rata druga do trzydziestej szóstej w wysokości 13,35 zł , wierzyciel wniósł także o zwrot kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych; ewentualnie domagał się uchylenia przedmiotowego postanowienia i przekazanie do ponownego rozpoznania

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Zażalenie wierzyciela nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy poczynił w niniejszej sprawie prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Okręgowy aprobuje i przyjmuje za własne. Również dokonana ocena prawna nie nasuwa zastrzeżeń, co do właściwej wykładni przepisów prawa oraz ich prawidłowego zastosowania.

Sąd Okręgowy zważył w szczególności , iż instytucja upadłości konsumenckiej ma w założeniu przeciwdziałać negatywnemu i narastającemu zjawisku społecznemu nadmiernego zadłużenia osób fizycznych. Jej celem jest umożliwienie oddłużenia tym osobom, które są zadłużone w stopniu uniemożliwiającym samodzielną spłatę długów. Ma to w założeniu ograniczyć wykluczenie społeczne – umożliwiając ponowny udział dłużnika w legalnym obrocie gospodarczym, a w dłuższej perspektywie umożliwić także ponowne skorzystanie z usług instytucji finansowych. Założenia te znajdują wyraz w treści art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (j.t.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1228 ze zm.), którego regulacja przesądza o tym, że postępowanie upadłościowe wobec osób nieprowadzących działalności gospodarczej należy prowadzić tak, aby umożliwić umorzenie zobowiązań upadłego niewykonanych w postępowaniu upadłościowym, a dopiero jeśli to możliwe – zaspokoić roszczenia wierzycieli w jak najwyższym stopniu.

Uznać w konsekwencji należy, że pierwszoplanowym celem tzw. upadłości konsumenckiej jest oddłużenie osoby fizycznej (por. A.J. Witosz, Przesłanki ogłoszenia upadłości konsumenckiej, [w] Przegląd Prawa Handlowego, 2015, nr 2, str. 24-32). Umorzenie zobowiązań jest wyjątkiem od zasady, który należy interpretować zwięźajaco, jednak decydujące znaczenie w tej kwestii będą miały ustalenia dotyczące sytuacji osobistej upadłego. Jeżeli więc na podstawie takich ustaleń okaże się, że upadły nie jest zdolny do dokonania jakichkolwiek spłat na rzecz wierzycieli, zastosowanie powinien zasadniczo znaleźć przepis art. 491¹⁶ ust. 1 Prawa upadłościowego, zgodnie z którym Sąd

umarza zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, jeśli osobista sytuacja upadłego w oczywisty sposób wskazuje, że jest on trwale niezdolny do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli. Jednakże Sąd Rejonowy trafnie przyjął, iż obecna sytuacja upadłych w istocie uniemożliwia im realizację planu spłaty, nie sposób jednak przewidzieć czy sytuacja ta nie ulegnie zmianie na przestrzeni kolejnych miesięcy, choćby poprzez poprawę stanu zdrowia upadłego. Obecnie upadli będą posiadać znacznie zwiększone wydatki w związku z kosztami leczenia i rehabilitacji upadłego, czego wierzyciel nie kwestionował. W związku z tym Sąd I instancji prawidłowo zastosował wprowadzoną z dniem 24 marca 2020 r. instytucję warunkowego umorzenia zobowiązań, która pozwala na umorzenie zobowiązań bez ustalania planu spłaty, jeżeli niezdolność do realizacji planu spłaty nie ma charakteru trwałego (art. 491¹⁶ ust. 2a p.u.).

Chybione są zarzuty wierzyciela, iż sąd I instancji naruszył art. 491¹⁵ ust. 1 pkt 3) w zw. z art. 491¹⁵ ust. 1a poprzez brak ustalenia, czy upadła doprowadziła do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększyła jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa. Z uzasadnienia wyroku sądu I instancji jednoznacznie wynika, iż powstanie stanu niewypłacalności upadłych było spowodowane okolicznościami od nich niezależnymi, a spowodowane stanem pandemii, który uniemożliwił upadłej prowadzenie działalności w formie biura podróży, co doprowadziło do niewypłacalności małżonków. Brak tu zatem jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że upadła doprowadziła do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększyła jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa. Wręcz przeciwnie, jest to klasyczny przykład upadłości spowodowanej okolicznościami niezależnymi od dłużnika.

Również zarzut naruszenia art. 491¹⁶ ust. 1 Prawa upadłościowego był bezpodstawny. Po pierwsze zarzut ten nie został praktycznie w żaden sposób uzasadniony i ograniczył się do zacytowania zaskarżonego przepisu, po drugie Sąd Rejonowy warunkowo umorzył zobowiązania upadłych na podstawie art. 491¹⁶ ust. 2a p.u. a nie umorzył ich na podstawie art. 491¹⁶ ust. 1 Prawa upadłościowego. Ponadto sąd odwoławczy w pełni podziela argumentację sądu I instancji dotyczącą zastosowania warunkowego umorzenia zobowiązań upadłych, która została należycie i szeroko uzasadniona a wierzyciel w żaden sposób jej nie podważył.

Za chybiony uznać należało podniesiony w zażaleniu wierzyciela zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Przepis ten daje wyraz obowiązywaniu zasady swobodnej oceny dowodów. Ocena wiarygodności i mocy dowodów jest podstawowym zadaniem sądu orzekającego, wyrażającym istotę sądenia, a więc rozstrzygnięcia kwestii spornych w warunkach niezawisłości, na podstawie własnego przekonania sędziego, przy uwzględnieniu całokształtu zebranego materiału (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 1996 r., II CRN 173/95, Lex nr 1635264). Normy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są przy tym wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 685/98, OSNAPiUS 2000/17/655). Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej, niż przyjął sąd, wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (tak Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 6 listopada 1998 r., II CKN 4/98, niepubl.; por. również wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/00, OSNC 2000/10/189 i z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 76/99, OSNAPiUS 2000/19/732).

Temu obowiązkowi skarżący nie sprostał, poprzestając na przedstawieniu w istocie ogólnego zarzutu naruszenia art. 233 § 1 kpc, a przede wszystkim nie uzasadniając jakim zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego sąd uchybił, czego nie sposób uznać za wystarczające. Sąd Rejonowy w sposób właściwy ustalił stan faktyczny sprawy, wskazując na jakich dowodach się oparł i z jakich względów w tym zakresie dał im wiarę, a polemika w tym zakresie jest zupełnie nieprzekonująca.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, iż – zgodnie z art. 419¹⁶ ust. 2a Prawa upadłościowego – w terminie pięciu lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, upadły oraz wierzyciele mają prawo do złożenia wniosku o ustalenie planu spłaty wierzycieli, co może skutkować uchyleniem postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli i ustaleniem takiego planu spłaty.

Mając na uwadze przytoczone okoliczności, Sąd Okręgowy na podstawie zastosowanego odpowiednio przepisu art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. i art. 229 w zw. z art. 491² ust. 1 p. u., orzekł jak w sentencji.

Artur Fornal Wojciech Wołoszyk Sylwia Durczak-Żochowska